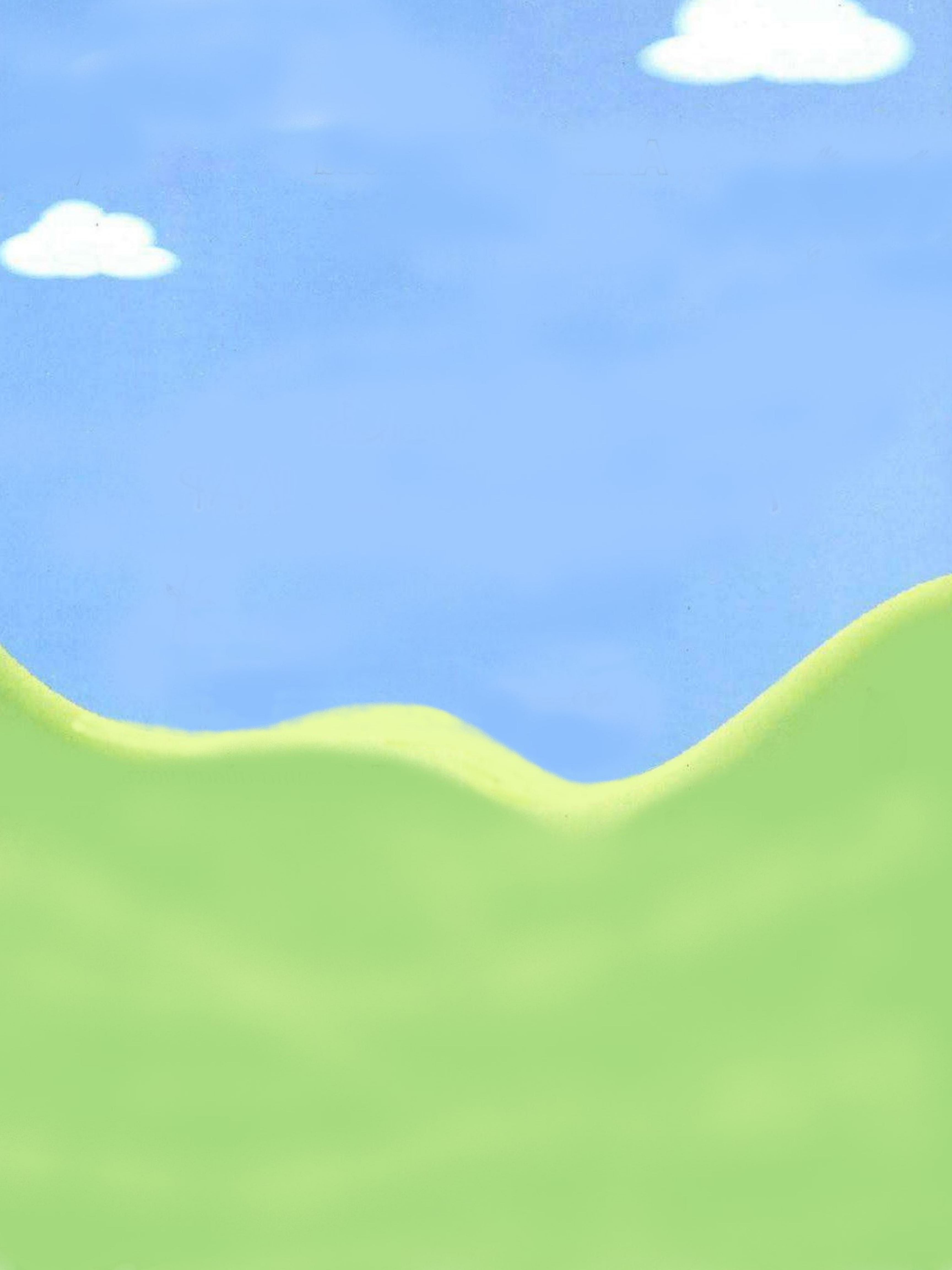

Альяна Османова

ТАНЫШАЙЫКЪ: АЙВАНЛАР ВЕ КЪУШЛАР

Альяна Османова

ТАНЫШАЙЫКЪ: АЙВАНЛАР РЕ КЪУШЛАР

Табиатта айван чокъ,
Къушларнынъ сайысы ёкъ.
Адларыны билейик,
Якъынджа огренейик.

АКЪБАБА

(гриф)

Бу къуш уча тарлада,
Емек тапа озюне.
Къурбан арагъанында,
Барып ете изинден.

АКЪКЪУШ

(лебедь)

Акъкъуш ялдаса сувда,
Корип айрет оламыз.
Кокте юксек учкъанда,
Чокъ севинип бакъамыз.

АКЪ ТИЛЬКИ

(песец)

Акъ тильки озю авджы,
Орман, дагъларда яшай.
Эр тилькидай айнеджи,
Балыкъны севип ашай,

АРСЛАН

(лев)

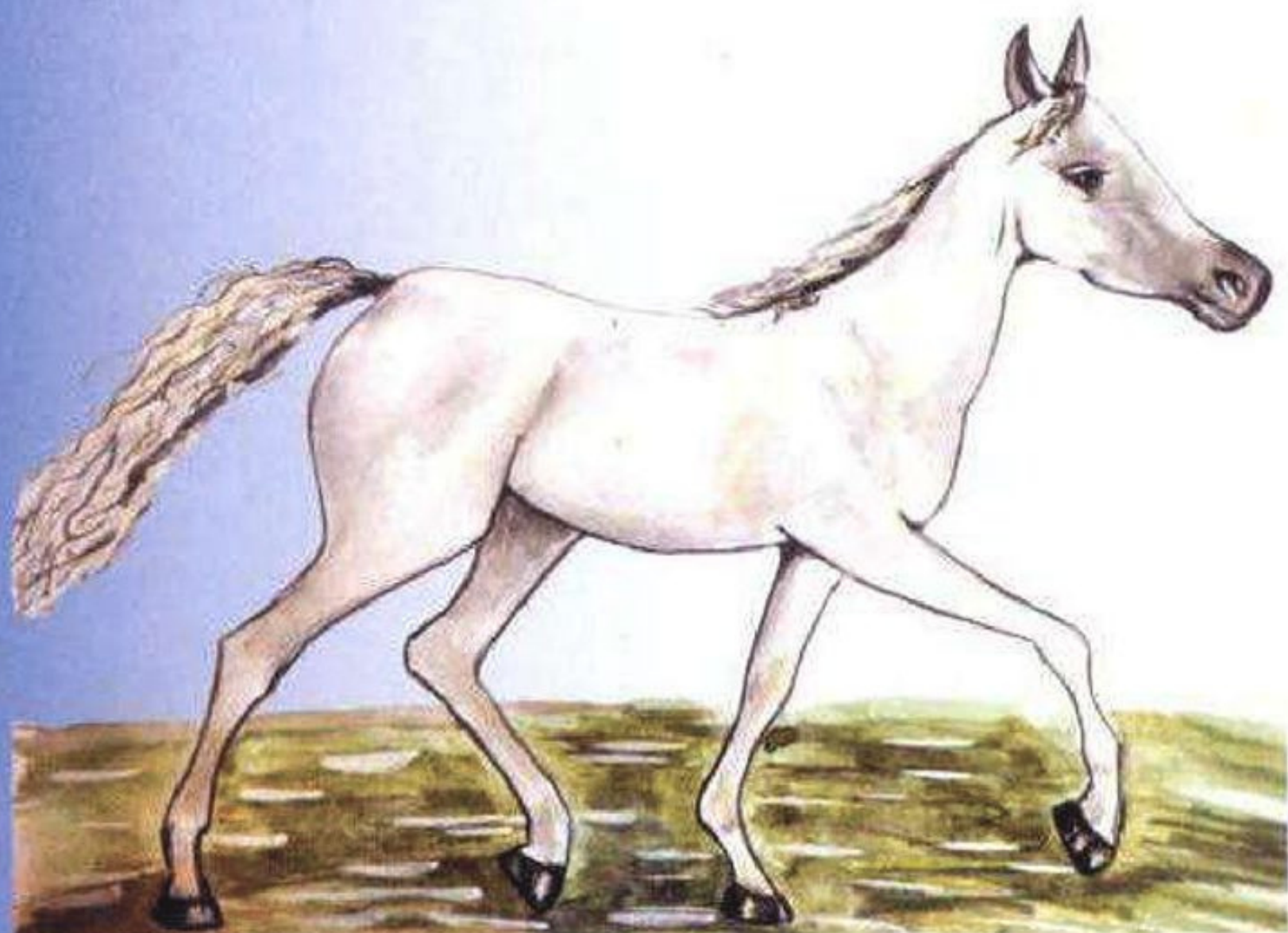
Ешилъ орман султаны,
Къоркъа айванлар ондан.
Эр кес биле арсланны,
Чюнки пек кучлю айван.

АТ

(лошадь)

Адамнынъ якъын досту,
Ишлемектен ич безмей.
Пек дюльбердир бой-посту,
Ёрулгъаныны сезмей.

БАРС

(барс)

Барс авджыдыр эвельден,
Корьсенъ - ондан тез сакълан.
Кетме онынъ изинден, -
Кийик эм хавфлы айван.

БОРСУКЪ

(барсук)

Ювасы ер тубюнде,
Анда чокъча сакълана.
Чыкъса ернинъ устюне,
Чёль тарафта авлана.

ВАШАКЪ

(рысь)

Вашакъ тарла ве дагъда,
Тез чапа - чебер авджы.
Оны корьмезсинъ багъда,
Зийрек эм де айнеджи.

ВИЗОН

(норка)

Тездже бакъынъ визонгъа,
Терекке чапып чыкъты.
Кучь оладжакъ авджыгъа,
Гъарипни пек къоркъутты.

ДАГЪ ТЕКЕСИ

(горный козёл)

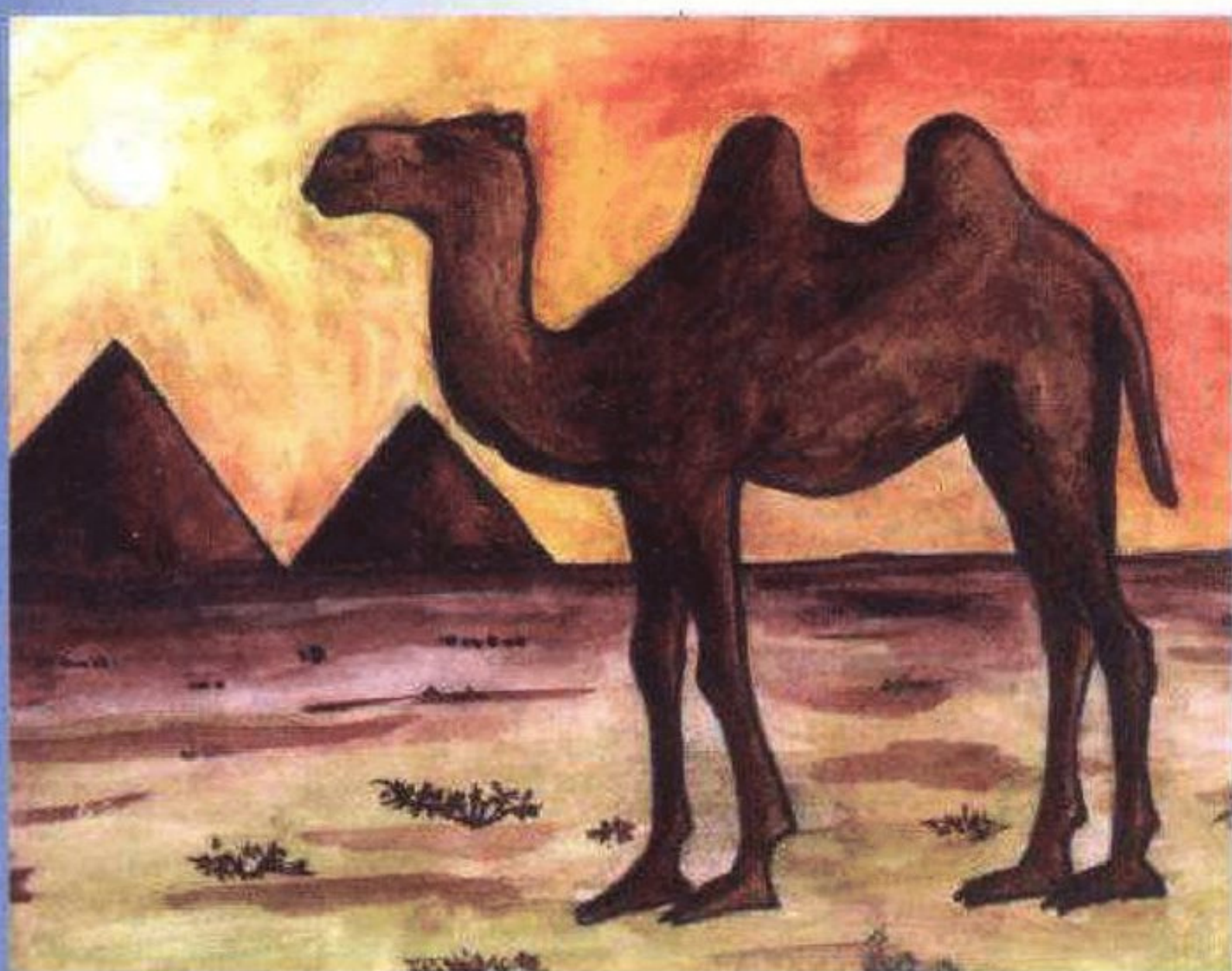
Юксек къаяларда юре,
Онынъ ич къоркъусы ёкъ.
Азатлыкъта сефа сюре,
Амма душманлары чокъ.

ДЕВЕ

(верблюд)

Сахра гемиси дейлер,
Къамгъакъны ашап юре.
Сувсыз чыдай девелер,
Ишлеп файда кетире.

ДЖЕЕКЕН

(росомаха)

Джеекен яшай дагда,
Чыкъа акъшам олгъанда.
Севе сычан тутмагъа,
Эм де биле къачмагъа.

ЕРБУЧЫКЪ

(хомяк)

Ербучыкъ тийди джангъа,
Топракъны къазып элей.
«Ай, тюшсин»,
деп къапкъангъа,
Тарла саиби беклей.

КЁР СЫЧАН

(крот)

Ким къазгъандыр бу ерни?
Устю дегиль, тюбюнден.
Тез тапынъ кёр сычанны,
О огъраша бу «ишнен».

ЗЕБРА

(зебра)

Елакълы ат дейимми?
Ёкъса чызылгъан атмы?
Ёлакъ-ёлакъ кийими,
Зебрагъа ат, деп айтма.

ЗУРАФЕ

(жираф)

Зурафенинъ боюны,
Шашыра узангъанда.
Аджеп, ким корьмез оны,
О узакътан бакъкъанда.

ЙЫЛАН

(змея)

Йыланлар чокъ дюньяда,
Юрьмей, судрене олар.
Мукъайт олунъ, балалар,
Зеэрли сойлары бар.

ДЖАМУС

(буйвол)

Танышайыкъ джамуснен,
Сувда о раатлана.
Тенъештирменъ бугъанен,
Джыныслары бам-башкъа.

КЪАПЛАН

(тигр)

Ёлакълдыр териси,
Айван санки чызылгъан.
Уджюмджилер эписи,
Догъру эте тез къачкъан.

КЪАРАДЖА

(косуля)

Дагъларда эвель заман,
Къараджалар чокъ олгъан.
Къыяфетли бу айван,
Ким коръсе ола айран.

КЪАРЫЛГЪАЧ

(ласточка)

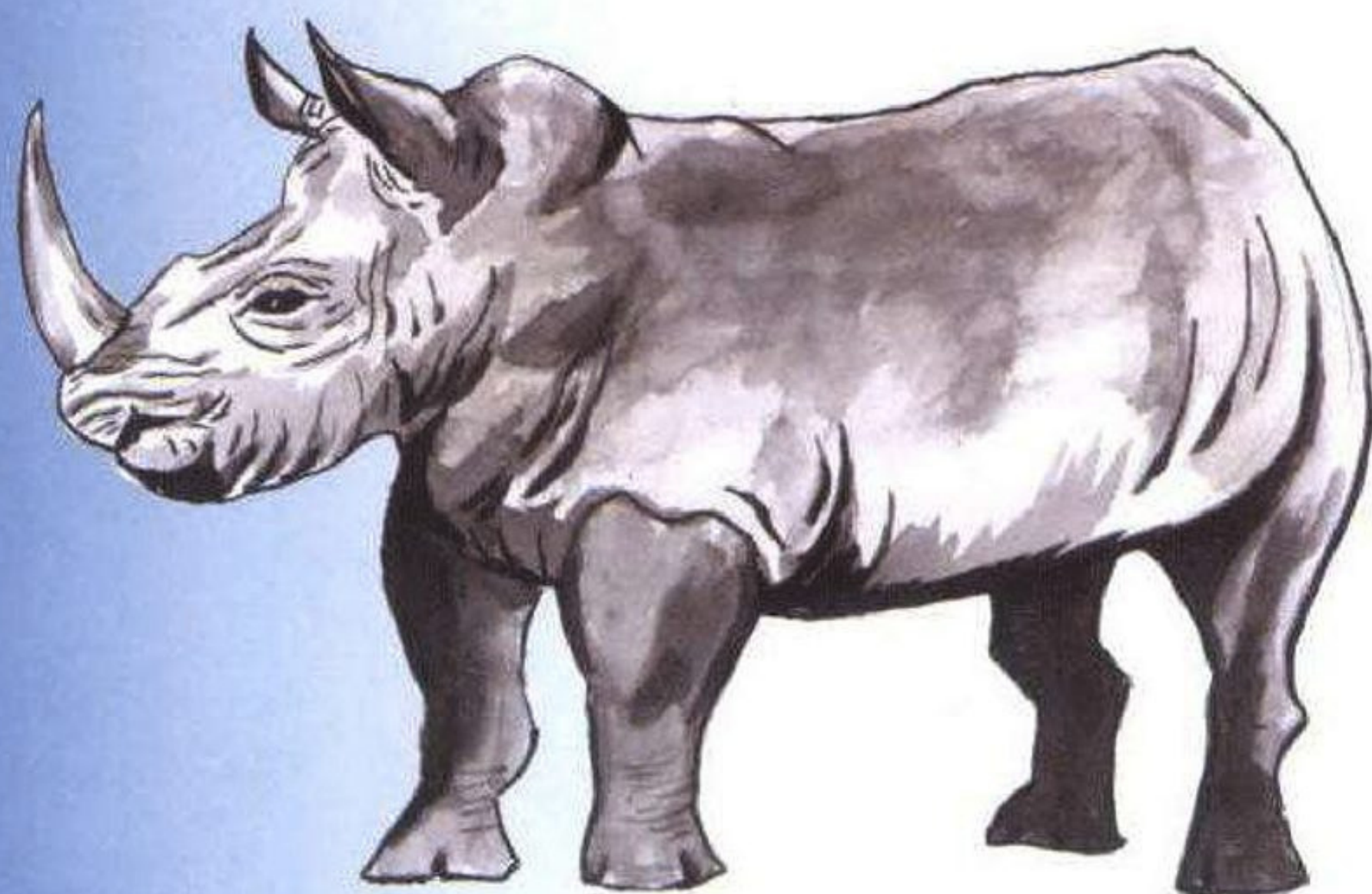
Эрте баарь юва къуралар,
Эв сачагъында къарылгъачлар.
Тель остюрип, бала бакъалар,
Сыджакъ дженюпке сонъ къайталар.

КЪАШКЪЫР

(ВОЛК)

Къашкъыр яшай чокъ ерде,
Ондан къоркъа айванлар.
Авгъа чыкъса эгер де,
Тез къачып сакъланалар.

КЕРКЕДАН

(носорог)

Бир бойнузлы керкедан,
Кучълю, гъайретли айван.
Африкадыр Ватаны,
Мында коръмедик оны.

КИРПИ

(ёж)

Йымшакъ, деп оламайым,
Элимде туталмайым.
Отъкюрдже инелери,
Ынджытманъ кирпичлерни.

КОПЕК

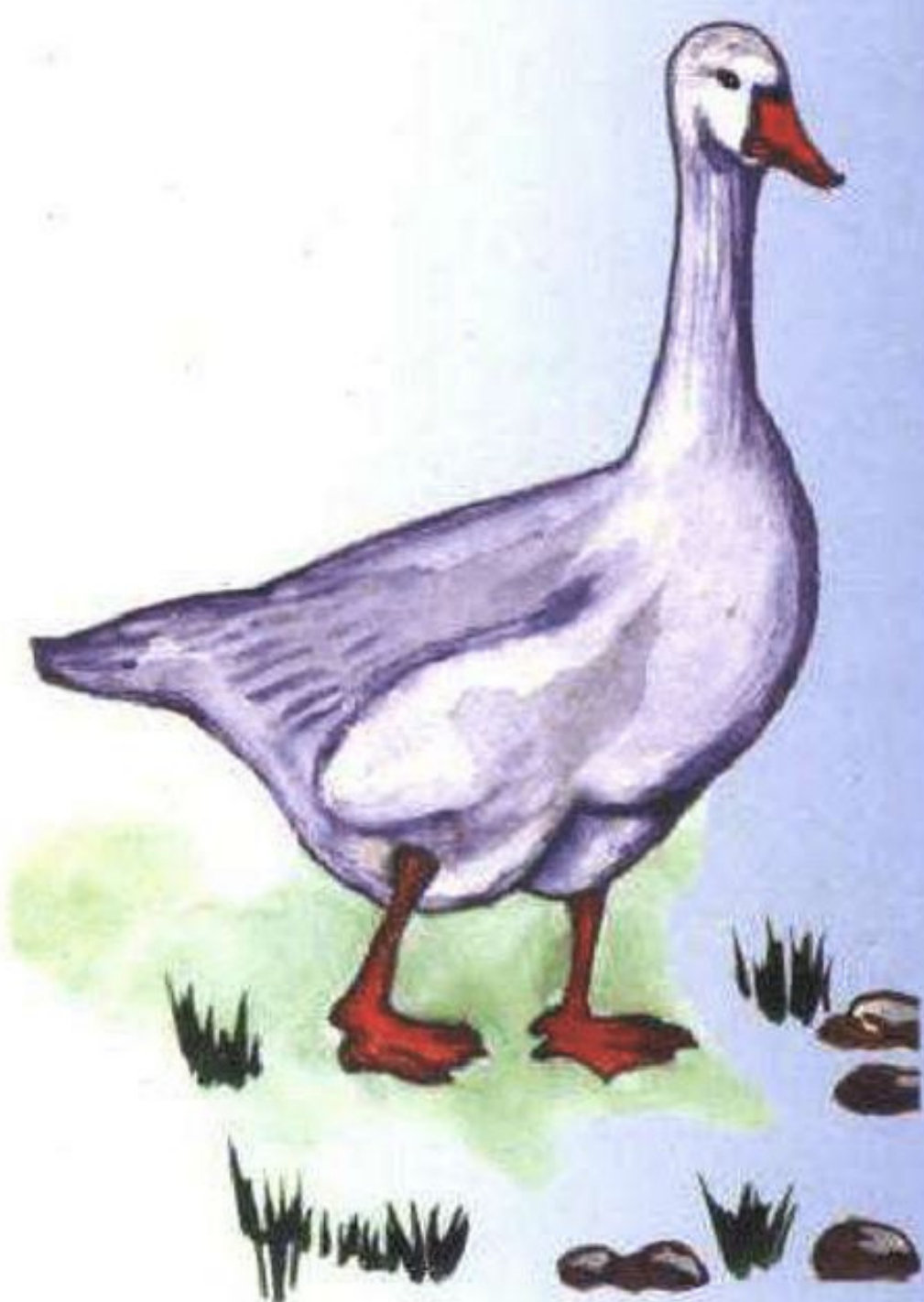
(собака)

Копек эвни къаравлай,
Адам кельсе авулдай.
Ялтакълана кимерде,
Афыра пек безгенде.

КЪАЗ

(гусь)

Къазлар отны севелер,
Даим отлап юрелер.
Эгер де якъынлашсакъ,
Бизге уджюм этелер.

КЪАРТАЛ

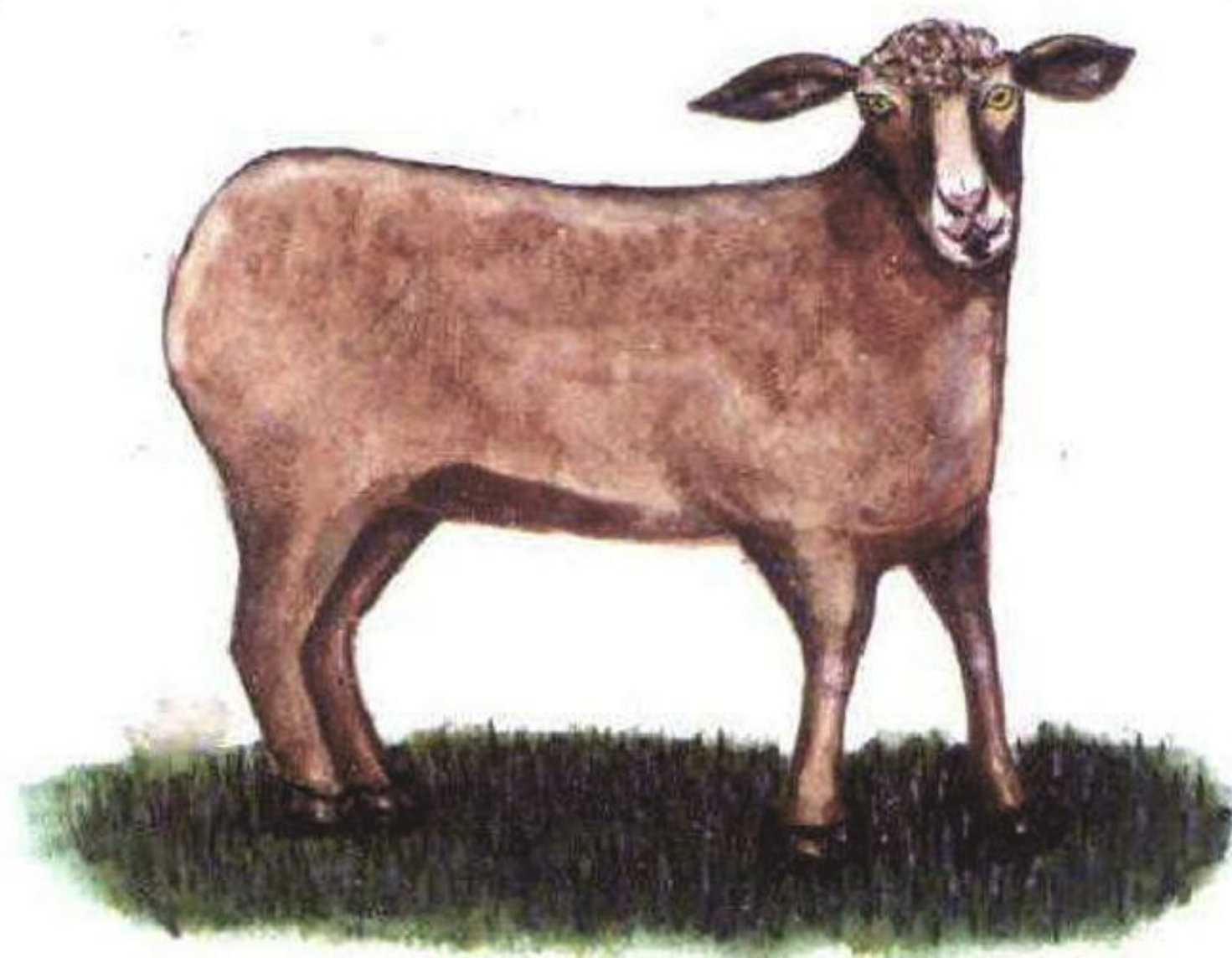
(орёл)

Бу къуш кокнинъ иеси,
Кучлю онынъ кевдеси.
Атып озюни коктен,
Къурбанны тапа бирден.

КЪОЮН

(овца)

Къоюнларны севемиз,
Асрап-асрап беслеймиз.
Халкъымыз севе этин,
Насыл гузель лезети!

КЪУНДУЗ

(бобёр)

Чебер къуруджы къундуз,
Тынмай о гедже-куньдюз.
Сувны севип чокъ ялдай,
Балыкъны тутып ашай.

ЛАМА

(лама)

Лама ошай девеге,
О севе кевшемеге.
Ярдымджы иесине,
Мухтаждыр севгисине.

МИЯВКЪУШ

(сова)

Икметли сайылгъан къуш,
Оны пек де севемиз.
Бизден ала аз алгъыш,
Сесинден урькюнемиз.

МЫШЫКЪ

(кошка)

Мышыгъым сычан тутмай,
Бея олды башыма.
Кунъ бою о тек юкълай,
Хырылдап озъ башына.

ОКЪЛУ КИРПИ

(дикобраз)

Инелер аркъасында,
Исардай тизильгенлер.
Чыкъса о апансыздан,
Къоркъмангъыз бильмегенлер.

ОПЕПОП

(удод)

Къушнынъ башы устюнде,
Коръ аджайип кокельни.
Теректе корюнгенде,
Яйдыра керип оны.

ПАНДА

(панда)

Аюв Къытайда яшай
О тек эвкалипт ашай.
Уджюм этмей адамгъа,
Эглендже балаларгъа.

ПАПАГЪАН

(попугай)

Бу къушны биз билемиз,
О дюльбер эм акъыллы.
Сес чыкъарса севемиз,
Оны бакъмакъ меракълы.

ПАПИЙ

(утка)

Папий балаларынен,
Темиз сувда ялдайлар.
Сувдан чыкып сюрюнен,
Ешилъ отлар ашайлар.

САВУСКЪАН

(сорока)

Савускъан чокъ сесленсе,
Мусафир келе дейлер.
Озюнден чокъ бездирсе,
Ушкютуп йиберелер.

САМЫР

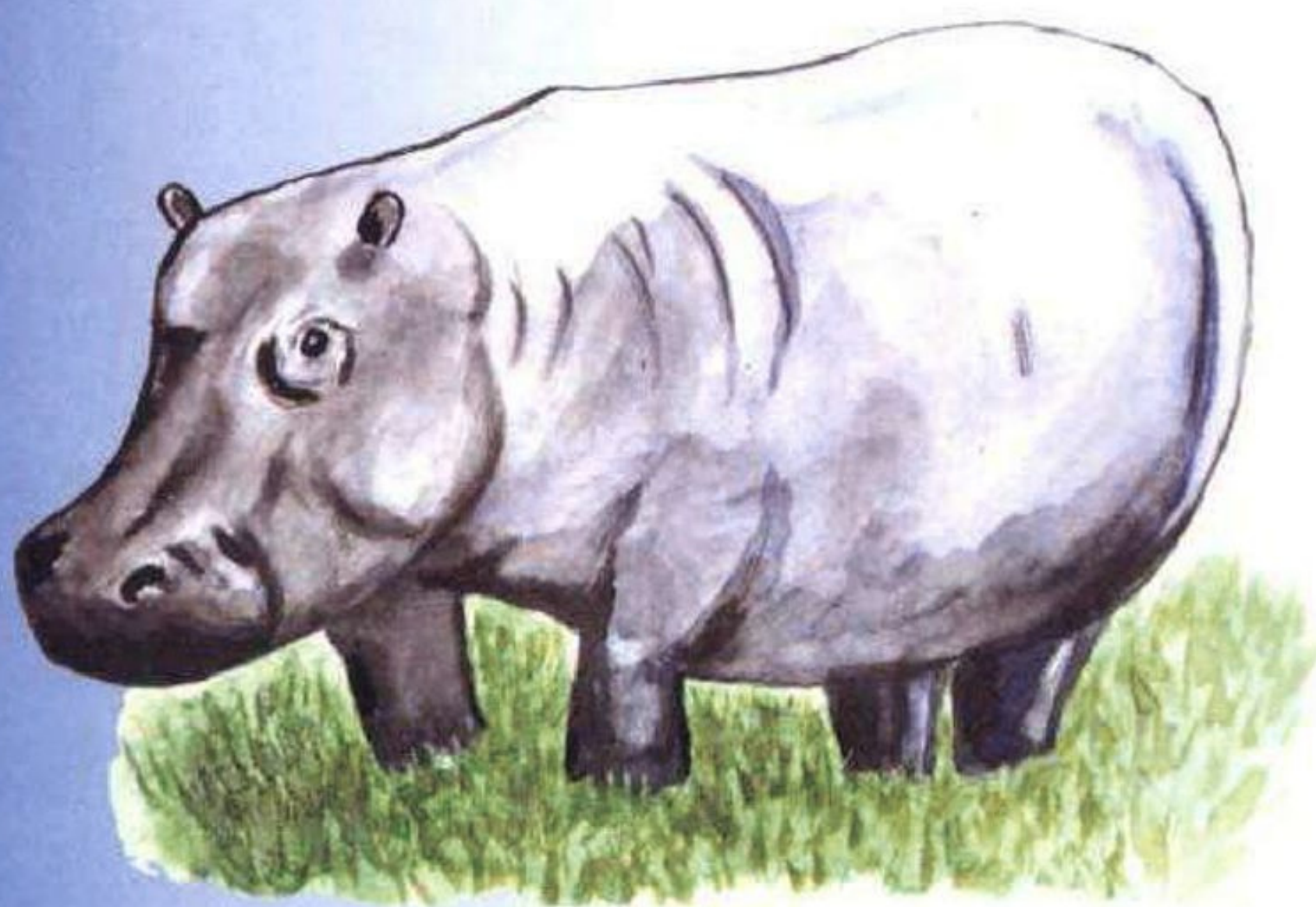
(соболь)

Дагъда яшай самырлар,
Къыйметли, дюльбер териси.
Авлап юре авджылар,
Тери оларнынъ авеси.

САНСАР

(белка)

Чыкып юксек терекке,
Фындыкъ джыйып ашайлар
Тёпеден тюшип ерге,
Озьара ойнашалар.

СУВ АЙГЪЫРЫ

(бегемот)

Сув айгъыры балабан,
Беслене о тек оттан.
Агъыз ачса шашасынъ,
Къаилъ олып къаласынъ.

СУВ САМЫРЫ

(выдра)

Сув севдасы. Джаны — сув,
Аяты онынъ сувдыр.
Чокъ балыкъ тутса арув,
Ашсыз ич къалмаз обюр.

СЫГЪЫН

(олень)

Сыгъын шимальде яшай,
Ягель отуны ашай.
Сютю, ягъы, териси —
Ишлетиле эписи.

СОКЪУР

(сурок)

Сокъур чокъ юкълай дейлер,
Бутюн къыш юкълап чыкъа.
Бааръде ешилъ ерлер,
Джоштыра авджылыккъа.

СЫГЪЫР

(корова)

Сыгъырны биз билемиз,
Сютюни пек севемиз.
Сыгъыр ойле файдалы,
Онынъ кыймети паалы.

СЫРТЛАН

(гиена)

Нереде олса арслан,
Онынъ янында сыртлан.
Арсландан къалгъан емек,
Эбет, онъа пек керек.

ТАВУС

(павлин)

Эгер къуйругъыны ачса,
Кок къушагъынынъ ренклери.
«Дженнет къушы», - деп айтсакъ,
Макътавгъа тюше ери.

ТАПИР

(тапир)

Тапир къоркъунчлы дегиль,
Кимсеге уджюм этмей.
Отламакъ онъа енгиль,
Хортумы зарар бермей.

ТИЛЬКИ

(лиса)

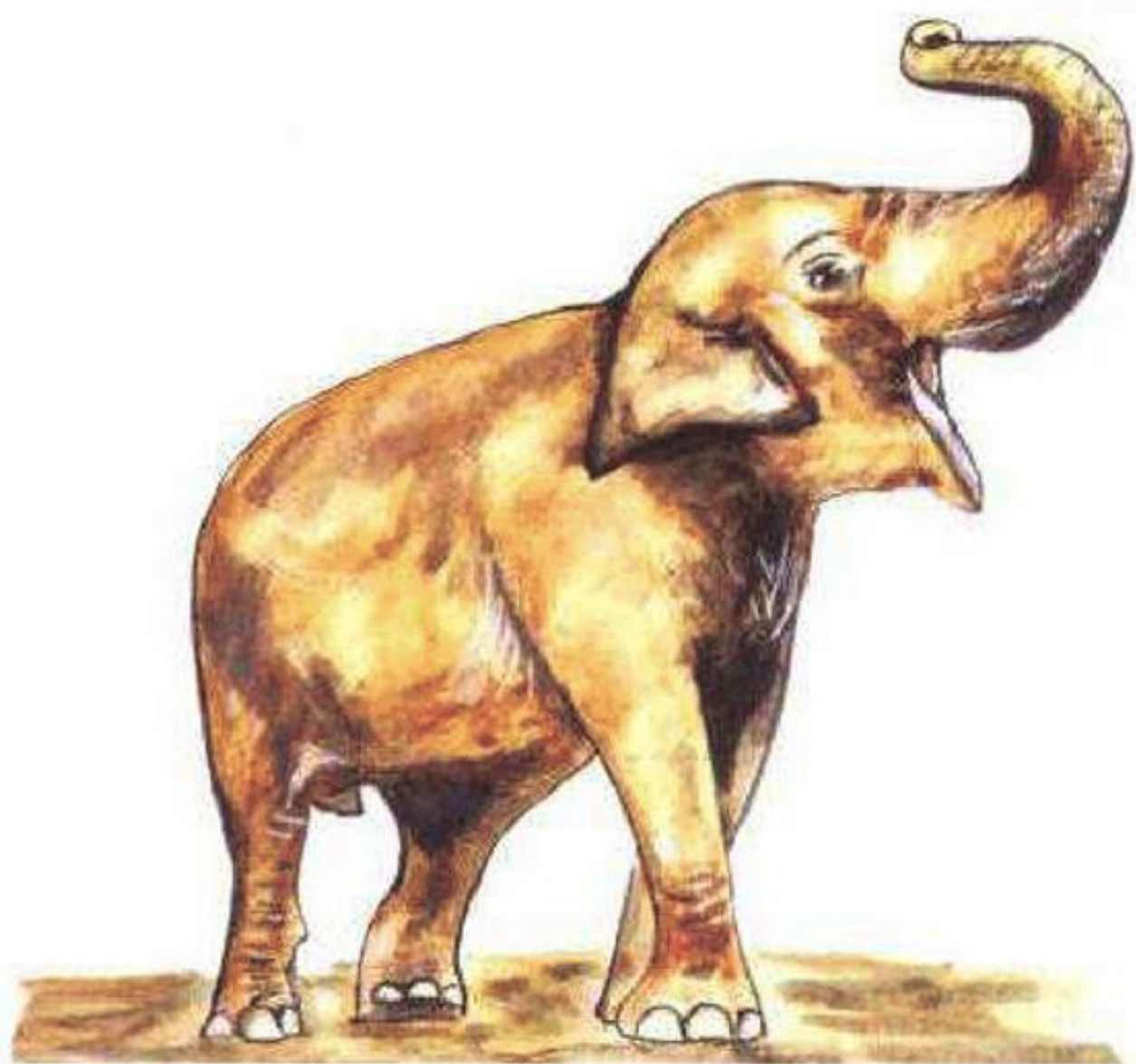
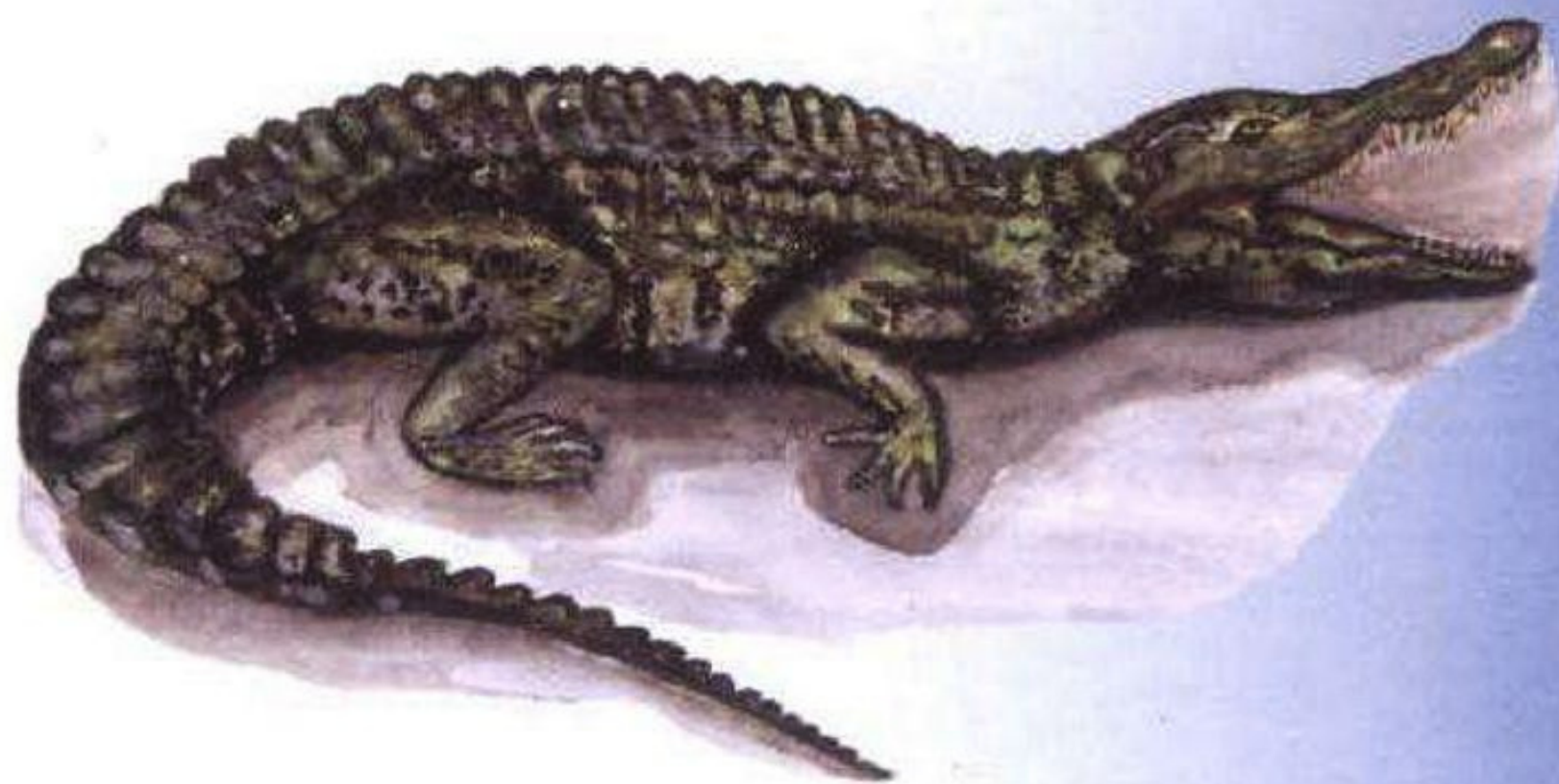

Тюсю сары тилькининъ,
Пек айнеджи нефиси.
Корьсенъиз тездже билинъ,
Козете о кумесни.

ТИМСАХ

(крокодил)

Ем-ешилъ аждерхадай,
Тимсах сувнынъ иеси.
Бир айван якъынлашмай,
Чюнки къоркъа эписи.

ФИЛЬ

(слон)

Филь — энъ балабан айван,
Бир душманы бар - арслан.
Ич кимседен о къоркъмай,
Онынъ тенъи тапылмай.

ЧАКАЛ

(шакал)

Кийик айванлар янында,
Чакал айланып юре.
Эгер кбалса ашларындан,
Сонъ тойып, сефа сюре.

ДОМУЗ

(свинья)

Домузны ич севмеймиз,
Якъмай эм онынъ сеси.
Янындан тез кечемиз,
Арамдыр бизге иси.

ШАМЕК

(обезьяна)

Табиатта чокъ шамек,
Орманда яшай олар.
Тапсалар узун терек,
Бар кучьнен салланалар.

ЭРЛЕН

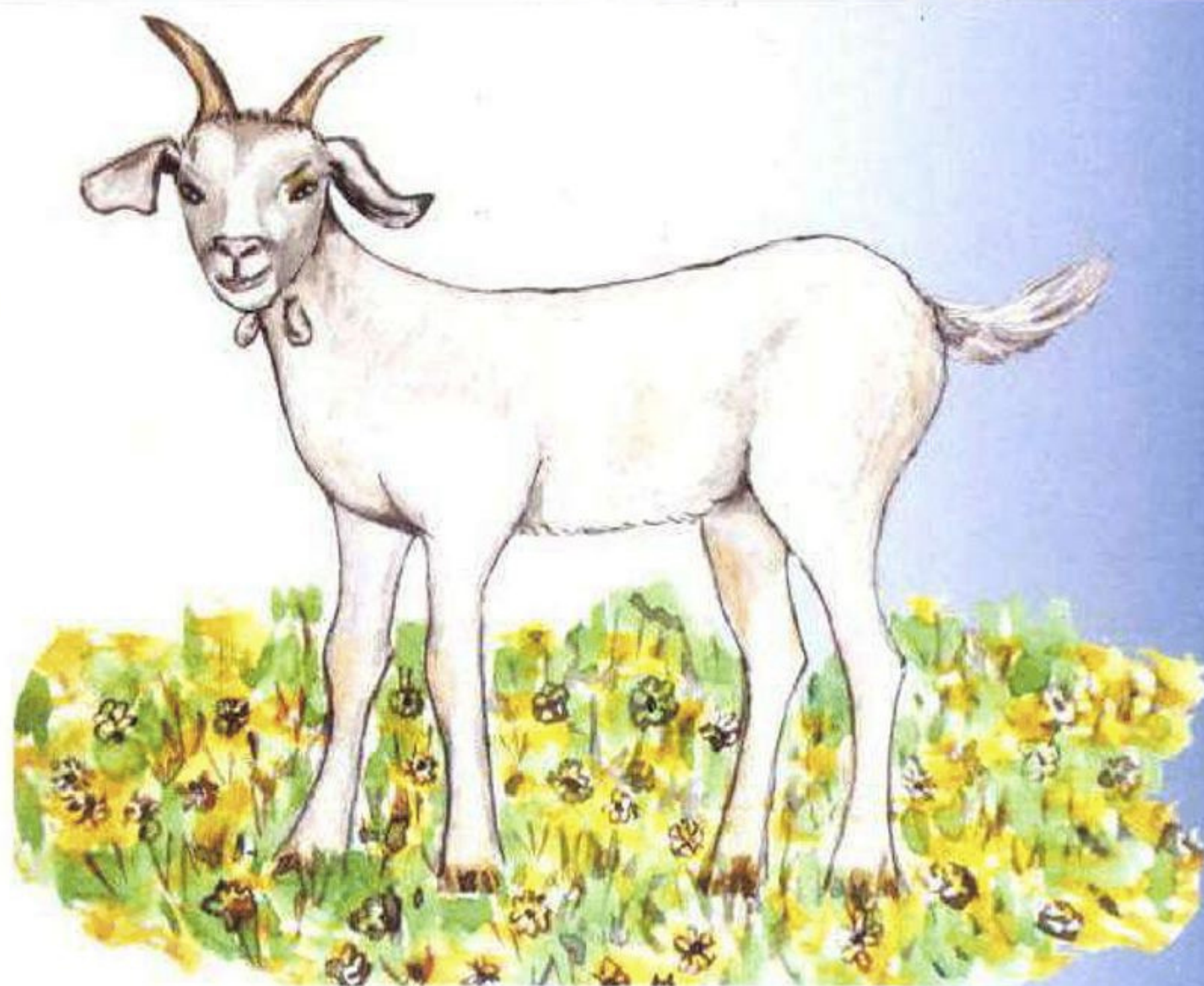
(хорёк)

Яшагъан ери орман,
Къушдыр джанына дерман.
Не тапса оны ашай,
Емек ич де сайламай.

ЭЧКИ

(коза)

Эчкини биз севемиз,
Сютюн тапсакъ ичемиз.
Эчки шохтан-шох айван,
Акъылсыз демек бефтан.

Китапны окъуп чыкътыкъ,
Айван, къушларнен таныштыкъ.
Пек меракълы окъумакъ,
Китаптан бильги алмакъ.

